

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 01.03.2018

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul Milletvekili

Yıllara göre ÇAYKUR ve özel sektörün müstahsilden satın aldığı yaş çay ve üretilen kuru çay miktarı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıllar	Satın Alınan Yaş Çay Miktarı		Üretilen Kuru Çay Miktarı	
	ÇAYKUR	Özel Sektör	ÇAYKUR	Özel Sektör
2002	552 bin ton	238 bin ton	94 bin ton	45 bin ton
2007	659 bin ton	487 bin ton	122 bin ton	93 bin ton
2012	655 bin ton	497 bin ton	124 bin ton	94 bin ton
2015	681 bin ton	647 bin ton	130 bin ton	126 bin ton
2016	688 bin ton	608 bin ton	134 bin ton	120 bin ton
2017	525 bin ton	746 bin ton	89 bin ton	165 bin ton

ÇAYKUR yetkililerinin açıklamalarına göre ÇAYKUR'un günlük yaş çay işleme kapasitesi 2015 yılında 6 bin ton/gün iken, 2016 yılında bu kapasite 8 bin 650 ton/güne çıkarılmış, 2017 yılında Rize Pazar'a yapılacak yeni çay fabrikası ile kapasitenin 400 ton/gün daha da arttırılacağı belirtilmiştir.

Kuruluş Kanununda ÇAYKUR'un amacı "Türkiye'nin tarım politikasına uygun olarak çay ziraatını geliştirmek, ekonomik gereklilik, kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda; sermaye birikimine yardım ederek yatırım kaynağı yaratmak, serbest piyasa şartlarında en çok faydayı temin etmek, gerekli hammadde temini ile her türlü çay ürünü üretmek, pazarlamak, ithal ve ihraç etmek, iç ve dış pazarlarda Teşekkülün rekabet gücünü artırmaya yönelik olarak ilişkili ve yan ürünlerde gerek ve fayda görülen her türlü faaliyetlerde bulunmak" olarak belirtilmiştir. Hal böyleyken ÇAYKUR yıllardan beri kota, kontenjan ve randevulu alım sistemi ile müstahsili zor durumda bırakmaktadır. Her yıl yaş çayın izdihamda olduğu dönemde ÇAYKUR dekar başına tanınan yaş çay kontenjanlarını azaltmakta, bu uygulamalar nedeniyle müstahsili özel sektöre olumsuz koşullarda yaş çay satmaya mecbur etmektedir. Bir taraftan ÇAYKUR

günlük çay işleme kapasitesini arttırırken, bu kapasitenin kullanılmaması iyi niyetle izah edilememektedir. Özellikle 2016 ve 2017 arasında satın alınan yaş çay ve üretilen kuru çay miktarıyla ilgili ortaya çıkan rakamlar şüphe uyandırmaktadır. 2016 yılında ÇAYKUR önceki yıllara göre yaklaşık 150 bin ton eksik çay almış, özel sektörde de aynı miktarda fazla çay almıştır. Benzer şekilde ÇAYKUR'un kuru çay üretimi 2017 yılında da anlamlı bir şekilde azalmış, özel sektörün kuru çay üretimi de artmıştır. Bu durum 2016 yılında ÇAYKUR yönetiminin müstahsil aleyhine, özel sektör lehine uygulamalar yaptığını düşündürmektedir. Tüm bu uygulamalar çay üretiminin geleceği hakkında endişe oluşturmaktadır.

Bu bağlamda;

1. ÇAYKUR tarafından yaş çay işleme kapasitesi arttırılmasına rağmen ÇAYKUR'un aldığı yaş çay miktarı neden azalmaktadır?
2. 2016 yılı ve 2017 yılları arasında ÇAYKUR'un yaş çay alımındaki dramatik düşüş ve aynı şekilde kuru çay üretimindeki azalış ile ÇAYKUR yönetiminin bu doğrultuda uygulamış olduğu politikaların incelenmesi için bir araştırma/soruşturma açmayı düşünüyor musunuz?
3. 2018 yaş çay sezonu yaklaşırken müstahsilin ve üreticinin yaş çay taban fiyatı, kota, kontenjan, randevulu sistemden dolayı yaşadığı sorunlar devam edecek midir? Bu mağduriyetlerin giderilmesi için hangi önlemler alınmıştır/alınması düşünülmektedir?